

Наталія МАЛИШ

*доктор наук з державного управління, професор, завідувачка
Києво-Могилянської школи врядування імені Андрія Мелешевича*

ПОЛІТИКА ЗГУРТОВАНOSTI ЄС ТА ЕКОНОМІЧНЕ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ключові слова: політика згуртованості, економіка, збройна агресія, конкурентоспроможність, регіони, воєнний стан, відновлення.

Мета дослідження: зазначити виклики, що постали в економічній сфері регіонів та визначити ефективні механізми реалізації економічної політики розвитку України.

Виклад основного матеріалу. Політика згуртованості Європейського Союзу розроблена з метою підтримки ринку праці, конкурентоспроможності бізнесу, сталого розвитку, покращення добробуту населення. «Для досягнення цих цілей та задоволення різноманітних потреб розвитку у всіх регіонах ЄС на політику згуртованості на період 2021-2027 років було виділено 392 мільярди євро». Для інвестування в розвиток регіонів та міст ЄС створено Європейський фонд регіонального розвитку [1].

Політика згуртованості сприяє досягненню цілей політики ЄС у сферах: освіти, зайнятості, охорони природного середовища, єдиного ринку, наукових досліджень та інновацій через реалізацію проєктів регіонального та місцевого розвитку. Більша частина коштів спрямована на менш розвинені європейські країни та регіони задля зменшення економічних, соціальних відмінностей, що існують в країнах ЄС [2].

На початковому етапі війни вдалося консолідувати міжнародну підтримку України в питаннях отримання озброєнь та фінансової допомоги. У 2026 році очікується отримання 13,7 млрд дол. від ЄС (Ukraine Facility), зокрема, 19,1 млрд дол. під потік доходів від заморожених російських активів.

Перспектива майбутнього вступу до ЄС зобов'язує українських виробників, щоб аграрна продукція відповідала європейським вимогам якості та безпечності, адаптації до європейського законодавства. Незважаючи на розмір АПК України, багато секторів залишаються слаборозвиненими через зосередження уваги на експорті сировинної аграрної продукції з низькою доданою вартістю. Доступ до єдиного ринку та наближеність до законодавства ЄС зроблять сектори більш захищеними

й привабливішими для інвестицій. Економічні можливості інтеграції до ЄС допоможуть Україні покрити витрати на відновлення аграрної сфери України, що оцінюються у 56,1 млрд дол. США [3].

Експорт агропродукції з України до ЄС має велике значення для економіки обох сторін. Для України – як джерело валютних надходжень, підтримка виробників та стимулювання розвитку аграрного сектора, а для ЄС наша агропродукція є джерелом високоякісних товарів.

За уточненими даними Міністерства економіки та НБУ, реальне зростання ВВП за підсумками 2025 року очікується на рівні близько 2 %. Це нижче за показники 2024 року, що обґрунтовується дефіцитом електроенергії та робочої сили на ринку праці. У грошовому еквіваленті номінальний ВВП України у 2025 р. прогнозується в межах від 8,8 до 9,1 трлн грн. Завдяки залученню міжнародної фінансової допомоги та відносній стабільності національної валюти, обсяг ВВП може перевищити 200 млрд дол» [4].

Механізм допомоги Україні Ukraine Facility – це фінансовий інструмент ЄС на суму 50 мільярдів євро (2024–2027), що підтримує відновлення та шлях України до вступу до ЄС. Він передбачає до 32 мільярдів євро бюджетної підтримки та 17 мільярдів євро інвестиційної підтримки, за умови структурних реформ. Реформи у Плані для Ukraine Facility розділені на три основні блоки: базові реформи, економічні реформи, а також ключові сектори. План також має 3 наскрізні напрями, окремі заходи щодо яких передбачені в усіх розділах: «зелений» перехід, цифрова трансформація та європейська інтеграція. Базові реформи, що спрямовані на економічне зростання: державне управління, управління державними фінансами, судова система, боротьба з корупцією та відмиванням коштів, економічні реформи [5].

Україна ставить перед собою амбітну мету: до 2032 року здійснити стрибок від перехідної (транзитної) економіки до економіки, що розвивається. Для залучення в українську економіку іноземних інвесторів вже створено електронну платформу Advantage Ukraine, на якій зібрано понад 500 інвестпроектів та можливостей у десяти галузях економіки. Інвестиції можуть бути спрямовані у секторах: оборонна, металургійна, енергетична, фармацевтична, металообробна, меблева, деревообробна промисловість, аграрна сфера, природні ресурси, логістика, інфраструктура, інновації і технології, промислове виробництво [6].

Висновки. Україна зберігає значний експортний потенціал у багатьох секторах економіки, які охоплюють весь економічний цикл – від сировини до кінцевої продукції. Пріоритетним фокусом експортом мають бути країни Європи, Азії, Африки. Стратегія розвитку України повинна бути спрямована на концентрацію ресурсів та зусиль на ключових галузях, які

мають національне стратегічне значення, так і конкурентоздатність на світовому ринку. Для швидкого відновлення та довгострокового економічного зростання потрібні реформи, які створять основу для прискорення економічного відновлення та сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Cohesion Policy for the period 2021-2027. The EU's main investment policy. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/what/investment-policy_en?etrans=el
 2. Priorities for 2021-2027. European Commission. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/how/priorities_en
 3. Сільське господарство України. Від російського вторгнення до європейської інтеграції. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/760432/EPRS_BRI\(2024\)760432_XL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2024/760432/EPRS_BRI(2024)760432_XL.pdf)
 4. Інфляційний звіт НБУ. Січень 2025. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/IR_2025-Q1.pdf?v=15
 5. Ukraine Facility. Програма фінансової підтримки України від Європейського Союзу. URL: <https://www.ukrainefacility.me.gov.ua>
 6. Інвестиції в Україну та відновлення економіки. Офіційний сайт Мінекономіки. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=62bfd716-8665-4a4c-9e2d-6325ba53b3c8&title=InvestitsiiVUkrainuTaVidnovlenniaEkonomiki>
-

Владислав МІРОШНИЧЕНКО

*магістр публічного управління та адміністрування,
старший викладач Києво-Могилянської школи врядування
імені Андрія Мелешевича*

ПЕРЕХІДНЕ ПРАВОСУДДЯ ЯК ЧАСТИНА НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Ключові слова: перехідне правосуддя, повоєнне врядування, відновлення, права людини, воєнні злочини, комісія правди.

Мета дослідження: проаналізувати роль механізмів перехідного правосуддя як частини належного врядування в Україні в умовах збройної агресії Російської Федерації та повоєнного відновлення, а також визначити їх потенціал для забезпечення справедливості та досягнення сталого миру.